

pæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, jf. om baggrunden herfor nærmere Retssikkerhedskommissionens betænkning, side 90.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet ikke, at lovforslagets § 9 bør udvides til ligesom § 10, stk. 1, også at omfatte tilfælde, hvor der er rimelig grund til mistanke om forhold, der kan føre til en sanktion, som kan sidestilles med straf.

I øvrigt tilføjes det, at der i dansk ret kun i yderst begrænset omfang vil kunne tænkes at forekomme administrative foranstaltninger, som ikke anses for straf, men som uanset dette skal sidestilles med straf i relation til artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det rejste spørgsmål har derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke nogen væsentlig praktisk betydning.

2. Tvangsindgreb og oplysningspligter over for ansatte mv.

2.1. Jonas Christoffersen anfører desuden, at der efter hans mening ikke er nogen begrundelse for lovforslagets forudsætning om i forhold til lovforslagets § 10 om retten til ikke at inkriminere sig selv mv. generelt at foretage identifikation mellem på den ene side en juridisk person (f.eks. et aktie- eller anpartsselskab), som mistænkes for et strafbart forhold, og på den anden side fysiske personer med tilknytning til den juridiske person, herunder ansatte. Endvidere anfører Jonas Christoffersen, at der bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom i lovtæksten, såfremt den nævnte forudsætning fastholdes.

Hertil bemærkes følgende:

- a) Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, omfatter lovforslagets § 10, stk. 1, om mistænkte personers ret til ikke at udtale sig også juridiske personer.

Det rejser spørgsmålet om, i hvilket omfang fysiske personer med tilknytning til en juridisk person, som mistænkes for et strafbart forhold, skal identificeres med den juridiske person i relation til retten til ikke at udtale sig.

Er en juridisk person (f.eks. et aktie- eller anpartsselskab) således under mistanke for et strafbart forhold, må der tages stilling til, om den ret til bl.a. ikke at udtale sig, der følger af § 10, stk. 1, er begrænset til at gælde for f.eks. virksomhedens ledelse, eller om retten også gælder for de ansatte mv. i virksomheden.

- b) I Retssikkerhedskommissionens betænkning er der – uden at kommissionen har taget endelig stilling til denne problemstilling – beskrevet to mulige modeller.

Den ene model indebærer, at der også i sådanne tilfælde skal ske identifikation mellem den juridiske person og fysiske personer med tilknytning til den juridiske person, såfremt der foreligger konkret mistanke om, at der er begået en lovovertrædelse, som kan medføre straf for den juridiske person som sådan.

Den anden model indebærer, at der i de pågældende tilfælde kun skal ske identifikation mellem den mistænkte juridiske person og en enkelt person fra den juridiske persons ledelse (den processuelle repræsentant), hvorimod andre fysiske personer med tilknytning til den juridiske person, herunder ansatte, behandles som tredjemænd (vidner) med den virkning, at de har oplysningspligt i overensstemmelse med lovforslagets § 10, stk. 2, om andre end den mistænkte.

Anvendes den førstnævnte model med fuld identifikation, vil fysiske personer med tilknytning til en juridisk person, som mistænkes for en strafbar lovovertrædelse, ikke kunne pålægges at afgive oplysninger til myndigheden, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse, jf. lovforslagets § 10, stk. 1.

Anvendes den anden model, vil fysiske personer med tilknytning til den juridiske person kunne pålægges at afgive oplysninger til myndigheden, hvis det sker med henblik på andre spørgsmål end fastsættelse af straf, jf. lovforslagets § 10, stk. 2.

For begge de beskrevne modeller gælder således – i overensstemmelse med et grundlæggende princip bag bestemmelsen i § 10 – at f.eks. de ansatte i en virksomhed ikke vil kunne pålægges at afgive oplysninger, hvis myndighedens formål med at afkræve disse oplysninger er at tilvejebringe materiale til brug for en straffesag mod virksomheden.

Valget mellem de nævnte modeller har således alene betydning for, om f.eks. de ansatte i en virksomhed vil kunne pålægges at afgive oplysninger til myndigheden, hvis det sker med henblik på andre spørgsmål end fastsættelse af straf, f.eks. udstedelse af påbud eller forbud.